

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

Datum: 2026-02-23
SMHI Dnr: 2026/384/6.3.1
Er referens:

petter.saterhed@mcf.se

Yttrande över - Minivägledning åsk- och blixtsäkerhet vid evenemang

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter.

Punkt 1-3: Har inga synpunkter. Beskrivningarna stämmer och tycker inte någon information saknas. Det enda som möjligen kan justeras är första meningen på sidan 1 där det står följande ”**Extremväder i Sverige har ökat tydligt de senaste åren, med mer frekventa värmeböljor, skyfall och andra intensiva väderhändelser**”. Då SMHIs observationsstationer är glest placerade är det svårt att bekräfta att lokala fenomen som åska och skyfall redan har ökat i antal. Däremot förväntas antalet öka i framtiden, i ett varmare klimat, då värme är en viktig ingrediens för bildandet av åskväder.

Punkt 4: ÅTGÄRDSSKALA. När det gäller tabellen är det några saker som skulle behöva justeras.

För det första finns det ingen röd varning för åska som SMHI utfärdar, utan bara gul och orange.

Det är dessutom så att en gul och orange varning utfärdas vid omfattande risk för åska som väntas ge samhällskonsekvenser. En gul eller orange varning utfärdas oftast inte för mycket lokala fenomen utan i allmänhet då en viss geografisk utbredning väntas och därmed större samhällspåverkan.

Vidare är det mycket sällan en orange varning för åska utfärdas, det sker inte varje år, inte ens i någon del av landet. Gula varningar för åska är inte heller så vanliga, i snitt några dagar per år i landet. Åska kan ju däremot lokalt förekomma vid betydligt fler tillfällen och medföra problem för tex ett evenemang även när det inte finns en gul varning ute.

Därför bör en förhöjd beredskap finnas även vid en lägre nivå än gul varning. Därför viktigt med en daglig kommunikation med ett väderinstitut och meteorologer för att få

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

en bild över förväntad åskrisk även om ingen gul varning är utfärdad. Viktigt att även dagligen följa utvecklingen via radar och blixregistreringar då åska snabbt kan bildas. Det kan på mindre än 1 timme gå från klart väder utan radarekon eller blixregistreringar till ett kraftigt åskväder. Ibland rör sig ett åskväder tydligt i en viss riktning men det kan också bildas på plats i närområdet. Kombinationen av prognoser på förväntas åskrisk och radar/blixregistreringar är därför nödvändig.

Skulle föreslå en förskjutning av tabellen enligt följande, ändringar i tabellen nedan är gjorda med rött.

När det gäller nivån ”Liten risk” så behöver samtliga kriterier vara uppfyllda. Däremot när det gäller nivåerna ”Måttlig risk”, ”Betydande risk” och ”Hög risk” behöver inte det översta kriteriet vara uppfyllt, det som handlar om prognos för åska eller varning från SMHI. Lokala åskväder kan dyka upp även när det inte är varnat, därför måste alltid prognoser kombineras med övervakning av radar och blixregistreringar. Om å andra sidan en gul varning är utfärdad bör man ha en förhöjd beredskap (Måttlig risk i tabellen nedan) även om ingen åska syns för närvarande på radar och blixregistreringar, detta då åska snabbt kan bildas i närheten utan tydlig rörelse. Om orange varning är utfärdad bör man på samma sätt gå upp i beredskap ”Betydande risk” även om ingen åska observeras för närvarande.

Nivå	Kriterier	Åtgärder
Liten risk Normal drift: Löpande bevakning	<ul style="list-style-type: none"> Ingen åska inom 30 km. Prognosen visar inte risk för åska. Inget muller, inga visuella tecken. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätt normal drift. Rutiner och kommunikation redo vid behov. Informera intern stab om lägesbild.
Måttlig risk Förhöjd beredskap: Förbered stopp	<ul style="list-style-type: none"> Prognoser på betydande åskrisk Åska 20–30 km bort. Radar visar åskceller i utveckling. Svagt eller avlägset mullrande. 	<ul style="list-style-type: none"> Informera all personal om möjlig paus. Förbered meddelanden till publik/deltagare. Kontrollera skyddade utrymmen och utrymningsvägar. Säkerställ att scen/teknik kan stoppas snabbt. Följ utveckling av åskan i realtid. Överväg direkt kontakt med SMHI för detaljerad information.
Betydande risk Stoppberedskap: Paus av förberedelser	<ul style="list-style-type: none"> SMHI har utfärdat gul åskvarning för området Åska 10–20 km bort och rör sig mot platsen. Tydligt mullrande eller synlig aktivitet. 	<ul style="list-style-type: none"> Sätt verksamheten i "stoppklart läge". Pausa publikinsläpp eller startprocedurer Placera nyckelpersonal vid skyddsplatser och kommunikationspunkter Stoppa aktiviteter som kräver lång avvecklingstid (t.ex. höghöjdsaktiviteter, känslig elteknik). Informera publiken om att ett avbrott kan beslutas när som helst.
Hög risk Stopp: Omedelbart stopp och utrymning	<ul style="list-style-type: none"> SMHI har utfärdat orange åskvarning för området Åska inom 10 km och rör sig mot platsen. Flash-to-bang <30 sek. Synliga blixtrar eller snabba väderförändringar. 	<ul style="list-style-type: none"> Avbryt aktiviteter omedelbart. Aktivera utrymningsplan till säkra byggnader/fordon. Avsluta scenverksamhet och töm utsatta områden. Tekniska system stängs ner kontrollerat Kommunicera tydligt och upprepat
Överhängande risk Akut stopp: Full utrymning och total avstängning	<ul style="list-style-type: none"> Blixtnedslag i eller precis intill området. Extremt kort flash-to-bang (<10 sek). Elektriska störningar, kraftiga vindbyar, omedelbar stormpåverkan. 	<ul style="list-style-type: none"> Full utrymning till säkra byggnader – inga undantag. All personal ska omedelbart lämna scener, master, konstruktioner. Avbryt alla tekniska system utan dröjsmål. Håll området stängt tills minst 30 min efter sista åskknall. Upprätta lägescentral, säkerställ medicinsk beredskap.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Avdelningschef Fredrik Linde har beslutat i detta ärende som beretts av Fredrik Cronvall.

För SMHI

Fredrik Linde
Chef Avdelning Samhällsberedskap

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda